

מס מכס

מס מכס הינו מס המוטל על יבוא סחורות לישראל.
מס המכס מהווה כלי לויסות מאזן התשלומים של המדינה וכן מגן על הייצור המקומי מפני תחרות, בכפיפות להסכמים בינלאומיים עליהם חתומה המדינה.
מס המכס משמש כבסיס להטלת מיסים נוספים כגון מע"מ ומס קנייה.
סעיף 1 לפקודת המכס :
" מכס, מס קניה על יבוא כמשמעותו בחוק מס קניה (טובין ושירותים), התשי"ב – 1952 , מס ערך מוסף על יבוא כמשמעותו בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו - 1975 , וכן כל מס או היטל אחרים המוטלים על יבוא טובין, על פי כל דין;".
שיעור המכס - בישראל מתוקף היותה חברה בארגון המכס הבינלאומי, נהוג תעריף אחיד המבוסס על השיטה ההרמונית (HS) על פיה נקבע שיעור המכס.
גובה התשלום - ישראל חתומה על [הסכם גאט"ט](#) הקובע כי חשבונית העסקה היא הבסיס לחישוב תשלום המכס.

חישוב תעריף המכס

תעריפי המכס בישראל (שיעור המס על טובין) מסווגים לפי אופי הטובין על פי השיטה ההרמונית Harmonized System (בשמה המלא: השיטה ההרמונית לתיאור מצרכים וקידודם), אשר פותחה על ידי ארגון המכס העולמי ([WCO - World Customs Organization](#)), ופורסמה במסגרת אמנת בריסל בשנת 1983.
על פי נתוני ארגון המכס העולמי, כ - 180 מדינות וכלכלות מיישמות את השיטה ההרמונית, ו - 98% מכלל הסחר הבינלאומי בטובין משתמש בקודי הסיווג של השיטה ההרמונית.
השיטה הינה מערכת קטלוג ענפה, הבנויה לפי פרקים, סעיפים וסעיפי משנה, המאפשרת להקצות לכל מוצר קוד סיווג על פי כללי הסיווג- קוד פרט מכס. לצידו של כל קוד סיווג ("פרט מכס"), מצויין שיעור המכס החל על טובין שמסווגים באותו פרט סיווג.
מידע על סיווג הטובין וקביעת פרט מכס קיים ב"[צו תעריף המכס ומס קניה](#)".
צו זה מפורסם ע"י אגף המכס כספר בתחילת כל שנה ומעודכן במהלך כל השנה. הספר מחולק ל- 21 חלקים לפי נושאים שונים, וכל חלק מחולק למספר פרקים, סה"כ 97 פרקים. לדוגמא: חלק ראשון - עוסק בבעלי חיים ומוצרים מבעלי חיים וכולל פרקים 1-5. חלק שבעה עשר - עוסק כלי רכב כלי טייס, כלי שיט, וציוד הקשור להובלה, כולל פרקים 86-89.
הפרקים מחולקים לפרטים ופרטי משנה.
בנוסף ל- 97 הפרקים המשמשים את כל המדינות המשתמשות בשיטה, יש בחלק האחרון תוספות הרלוונטיות לישראל בלבד, כגון: כללי יבוא לעולים, לתושבים חוזרים, לדיפלומטים וכן נתונים הנוגעים להסכמי הסחר שיש לישראל עם מדינות שונות. פרט המקוטלג על פי סעיפים אלה נקרא פרט מכס מותנה.
לכל חלק ופרק יש מונחים וכללים החלים לגביו.
בסיווג גלום גם מידע לגבי הצורך באישורי רשויות מוסמכות אחרות כגון: מכון התקנים ומשרדי הממשלה השונים: בריאות, תקשורת, חקלאות, איכות הסביבה ועוד.

פרט מכס (מהותי)

בישראל פרט מכס הינו מספר בן 8 ספרות. פוזיציות 1-6 הנו קוד בינלאומי מטבלת -Harmonize System המכיל את מספר הפרק, הפרט, ופרט משנה. שתי הפוזיציות האחרונות הן תת-חלוקה המקובלת בארץ (לכל מדינה תת-חלוקה משלה).

בכל פרט מכס ישנו מידע מפורט לגבי:

- שיעור המכס החל עליו, בהתחשב בהסכמי סחר של מדינת ישראל עם מדינות שונות.
- שיעור מס קניה.
- שיעור התוספת ביבוא.
- ציון יחידת המידה (ק"ג, ליטר, מטר, קוב וכדו').

דוגמא לסיווג סוסים וחמורים לרבייה:

יבוא חמורים וסוסים לרבייה ישוּיך ל**פרט מכס - 01.01.1005**:

01 - מציין את הפרק. במקרה זה פרק הדן כאמור בבעלי חיים.

01- מציין את פרט המכס - סוסים וחמורים פרט 01.

1005 – גזעיים לרבייה.

פרט מכס מותנה

קוד שמאפשר להתאים שיעור מכס שונה לכל פרט מכס מהותי בהתאם למקרה הפרטי כגון: עולה חדש, מוסד, משרד הביטחון. הקוד ייחודי למדינת ישראל (מתאים למקרים הרלוונטיים בה). קוד זה הוא במבנה דומה לזה של פרט מכס מהותי אך תכולתו היא אלפאנומרית (חלק מהתווים מכיל סימנים מיוחדים). ניתן לעיין ב**נוהל פטור מותנה** באתר המכס בפרק מכס - נוהלים – נוהל פטור מותנה.

גובה התשלום

על פי **הסכם גאט"ט**, עליו חתומה ישראל, נקבע ערך הטובין לתשלום המס על פי ערך העסקה הרשום בחשבונית העסקה.

לאחר סיווג הטובין וקביעת שיעור (אחוז) המס ניתן לחשב את התשלום על פי חשבונית העסקה. במקרים בהם לא קיימת חשבונית או לא ניתן לקבוע על פי חשבונית העסקה את התשלום פועלים על פי **הנוהל**.

העיגון החוקי:

סעיף 130 לפקודת המכס קובע את דרכי קביעת ערכם של טובין מוערכים.

1133. קביעת ערך במקרים אחרים (תיקון: תשנ"ח)

פטורים מיוחדים ממס מכס

יבוא זמני

טובין המיובאים לארץ לשהייה זמנית כמו ציוד לתערוכות, ציוד צילום של עיתונאים, מכשירים לתחרויות ספורט וכדו' פטורים ממס. (ראה **ATA CARNET** בהמשך)

העיון החוקי

162. הכנסת טובין בלא תשלום מכס (תיקון : תשכ"א)

(א) הממשלה רשאית, בצו, להרשות לטובין מסוימים כניסה זמנית בלא תשלום מכס, אם הטובין מיובאים רק כדי ליצר בהם בישראל מוצרים או מצרכים שיש לייצאם, או בעיקר למטרה זו.

(ב) התנאים לייבוא כאמור יהיו כפי שנקבעו.

(ג) המנהל רשאי להרשות לטובין מסוימים כניסה זמנית ללא תשלום מכס בתנאים שייראו לו, אם הוכח, להנחת-דעתו, שהם יובאו כדי להשתמש בהם לארזות טובי-יצוא, או לשם עיבודם, תיקונם, חידושם, הצגתם ברבים או למטרה דומה ושיוצאו מישראל לאחר הטיפול או השימוש כאמור.

הישבון

מדינת ישראל מציעה לציבור היצואנים החזר מיסי יבוא (מכס ומס קניה) ששולמו על תשומות היצור המיובאים. יצואן ישראלי שמייבא חומרי גלם ומשלם עליהם מכסים או מס קניה, יהיה זכאי לקבל החזר של מיסים אלו לאחר הוכחת היצוא לחו"ל של המוצרים שייצר מחומרי הגלם האלה. מתוך פקודת המכס :

"160. הישבון בטובין שחל בהם תהליך ייצור

טובין מכל סוג או הגדר שיוצרו בישראל והם מיוצאים לחוץ לארץ, או שאינם מיוצאים אבל הם מן הסוג שיבואו פטור ממכס, או שחל עליהם פטור ממס קניה אם נמכרים לעולה כמשמעותו בתוספת לפקודת תעריף המכס והפטורים, 1937 רשאי שר האוצר, בצו, להתיר על כל טובין ששימשו לייצורם, או על מקצתם, הישבון מן המכס המוטל עליהם ולפרט את התנאים שלפיהם יש ליתן את ההישבון; שיעור ההישבון ייקבע בצו, באחוזים מהמכס ששולם על הטובין ששימשו לייצור כאמור או בדרך אחרת שיקבע שר האוצר. " נוהל הישבון.

החזר מכס

המדינה מאפשרת במקרים מסוימים החזרת התשלום עבור מכס ששולם, להלן המקרים בהם ניתן לקבל החזר מכס :

סעיף 150 לפקודת המכס קובע כדלקמן :

" 150. החזרת מכס ששולם

המנהל רשאי להחזיר מכס או לוותר על תשלומו, כולו או מקצתו, באחת מאלה :

(1) הטובין אבדו, הושמדו, ניזוקו או נעזבו לרשות המכס, בין בעודם בפיקוחה ובין לפני כן; ובלבד שלא תוגש תביעה להחזרה או לויתור אחרי שסולקו הטובין מפיקוח רשות המכס;

(2) הטובין סולקו מפיקוח רשות המכס ותוך ששה חדשים לאחר סילוקם נתגלו בהם אי-התאמה לתנאי המכר או ליקוי, שהיו קיימים בהם בשעת סילוקם; ובלבד שהתביעה על החזרה או ויתור

הוגשה מיד לאחר הגילוי האמור והוכח להנחת דעתו של גובה המכס כי לא היה בטובין כל שימוש בישראל, או אם היה שימוש, לא היה זה אלא השימוש שגרם לגילוי אי-התאמתם לתנאי המכר או לגילוי ליקוי שהיה קיים בהם בשעת סילוקם ואילולא אותו שימוש לא היו אי-ההתאמה או הליקוי ניתנים לגילוי."

קרנה אט"א - ATA CARNET

מסמך (כרטיס) המשמש, לפי תנאים מיוחדים שנקבעו באמנה בינלאומית, לצורך כניסה זמנית או מעבר של טובין בין המדינות החתומות על האמנה. מעבר מטען הנושא קרנה אט"א נעשה ללא כל צורך בתשלומי מיסים לרבות, מיסי מכס, מיסי קנייה, היטלים, מע"מ או מיסי יבוא – אחרים.